

Muzeum v Mohelnici s novou stálou expozicí

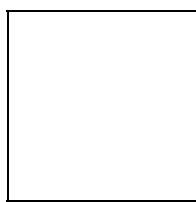
Motivací k založení muzea v Mohelnici byla výstava dokumentů a dokladů života předků v regionu uspořádaná v roce 1921. Následujícího roku již přípravný výbor Německého muzejního spolku pro Mohelnici a okolí vypracoval stanovy a pro nové muzeum byly upravovány místnosti bývalé radnice (někdejší Lokaidův dům, dnes základní umělecká škola, nám. Svobody 15). 17. června 1923 bylo muzeum slavnostně otevřeno a základem jeho sbírkového fondu se staly mnohé vystavované exponáty zmiňované výstavy.

*Současné sídlo mohelnického muzea
na Kostelním náměstí.*

Členové muzejního spolku se zaměřili na vytváření sbírek, které by co nejlépe dokumentovaly podíl Němců na hospodářském a kulturním rozvoji severní Moravy. Výraznou osobností spolku byl Eduard Teichmann, jehož archivní a muzejní práce vedla k vydání publikace *Geschichte der Stadt Müglitz*. Po začlenění Mohelnice do Německé říše získalo mohelnické muzeum v systému říšských muzeí statut krajského muzea.

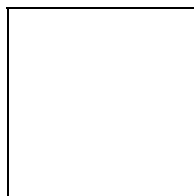
V roce 1945 převzal správu muzea Městský národní výbor v Mohelnici a o rok později byly sbírky zpřístupněny veřejnosti. Nový správce muzea František Hekele začal od svého nástupu v roce 1949 organizovat zájmovou muzejní a vlastivědnou práci. Postupně se profilovalo pět zájmových oblastí se zaměřením na vlastivědu, archeologii, národopis a výtvarné umění, fotodokumentaci a přírodopis. Vlastivědný kroužek vedl badatelskou a poznávací činnost, jejímž výsledkem byla řada přednášek. Povrchové archeologické sběry v okolí Mohelnice prováděné členy archeologického kroužku daly popud k velkému systematickému výzkumu Archeologického ústavu Československé akademie věd v Brně na lokalitách u bývalého mohelnického cukrovaru a na Dílečkách u Moravičan. Výstavami prací Adolfa Kašpara, Stanislava Lolka, Františka Hoplíčka a dalších umělců přibližoval národopisný a výtvarný kroužek veřejnosti díla severomoravských rodáků.

Z výstav v mohelnickém muzeu

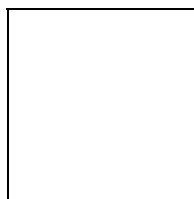
Z původního objektu muzea byly sbírky přemístěny do budovy na Zábřežské ulici č. 13, kde byla v roce 1951 instalována nová expozice seznamující návštěvníky s proměnami života ve městě a okolí v minulosti. Pod vedením Františka Hekeleho byla rozvíjena ediční a publikační činnost, jejímž výsledkem bylo deset titulů vydaných v rámci Knihovny vlastivědného muzea v Mohelnici a Muzejní zpravodaj. Ve spolupráci s pracovníky loštického muzea bylo v roce 1957 vydáno první číslo vlastivědného sborníku Severní Morava, který tak v roce 2007 slaví padesát let své existence.

V roce 1957 zakoupil Městský národní výbor pro potřeby muzea budovu bývalého děkanství a fary na Kostelním náměstí, kde muzeum sídlí dodnes. Po vnitřních úpravách byla v nových prostorách o dva roky později otevřena nová stálá expozice seznamující s dějinami města a ve spolupráci s brněnským archeologickým ústavem prezentující archeologické nálezy a poznatky o pravěkých dějinách v okolí Mohelnice, doplněná v roce 1963 průvodcem pravěkými sbírkami, jejímž autorem byl vedoucí archeologického výzkumu Jindřich Nekvasil. V té době se muzeum stalo také oblastním střediskem archeologického bádání.

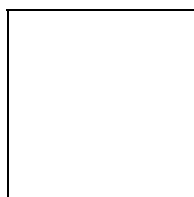
Z výstav v mohelnickém muzeu

Po vzniku Vlastivědného ústavu v Šumperku bylo k němu mohelnické muzeum v roce 1967 přiřčleněno a jeho činnost zaměřena především na dokumentaci pravěkého a slovanského osídlení na severní Moravě. Přitom se v muzeu dále konaly příležitostné výstavy, besedy, ale i koncerty a pracovníci muzea dokumentovali starší i novodobé dějiny. Zvláště se rozvíjela činnost klubu přátel výtvarných umění, který pod vedením Václava Křupky obohacoval muzejní sbírky o kvalitní grafická díla. V sedmdesátých letech ukončil činnost úsovský vlastivědný kroužek, jehož sbírky obohatily fond mohelnického muzea.

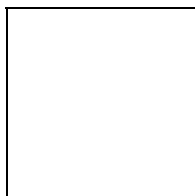
Stálá expozice, mohelnické cechy a řemesla.

V polovině osmdesátých let byla otevřena nová expozice pravěku a středověkého hrnčířství na Mohelnicku, dokumentující a shrnující poznatky především zmíněného dlouhodobého systematického archeologického výzkumu, která se stala, tak jako expozice předcházející, cílem školních exkurzí z celého regionu. Na základě nařízení byla v muzeu instalována expozice Gastronomie a cestovního ruchu v Severomoravském kraji, která narušila dosavadní expoziční koncepci muzea. Malý zájem o ni vedl již počátkem devadesátých let k úvahám obnovit expozici dějin města a okolí. V té době došlo k významným nálezům ve středověké části budovy muzea, když byl v roce 1991 objeven Václavem Kaplem fragment vzácné raně renesanční fresky, která vešla do povědomí veřejnosti pod názvem Hostina bohatcova a zobrazuje biblický příběh z evangelia sv. Lukáše o bohatci a Lazarovi. Současně byly vyvezeny navážky ze sklepů středověké části muzea. Následné stavebně-historické zhodnocení zařadilo počátky středověkého objektu do 13. století a stavba byla hypoteticky ztotožněna s biskupovým domem zmiňovaným počátkem 14. století.

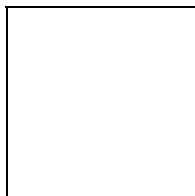
Stálá expozice, město a okolí ve středověku.

Od počátku 21. století byla připravována nová stálá expozice dějin města a okolí, která byla slavnostně otevřena 30. listopadu 2005. Svými historickými předměty, pregnantními texty a nápaditým uměleckým ztvárněním uvádí do dějů, které prožívali naši předkové. V první místnosti zaujme kolekce loštické keramiky s proslulými loštickými poháry, mohelnický poklad pražských grošů, gotická socha Krista Vítězného a meč, kterým pravděpodobně bojoval jeden z účastníků bitvy u Zvole. Cechovní postavníky jsou ozdobou druhé místnosti, v níž jsou vzpomenuata mohelnická řemesla, obchod a správa města. Prostoru vévodí hodinový stroj z kostelní věže, můžeme zde vidět autentické předměty obecního sluhu, ponocného, ale i klobouk primátora města.

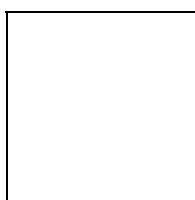
Stálá expozice, město a okolí ve středověku.

Nahlédnout do života měšťanů 19. století nám dává bohatý soubor textilií a oděvů ve třetí místnosti, která je zařízena jako měšťanský pokoj v uvedeném století. Unikátní jsou zde dámské svatební šaty.

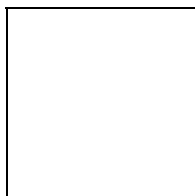
Měšťanský pokoj ve stálé expozici.

V další místnosti se návštěvník seznámí mezi jiným i s průmyslovými podniky v Mohelnici, povětšinou již zaniklými, ale také s někdejšími dolováními tuhy u Svinova a železné rudy u Květína. Nápaditě jsou instalovány aranžované scény – interiéry školního kabinetu, krejčovské dílny a holírny, které navozují atmosféru první poloviny 20. století. Z let poválečných neujdou pozornosti šachové figurky z chlebového těsta, které byly vytvořeny v letech 1953 až 1954 ve věznicí na Mírově jedním z vězňů odsouzených v politických procesech v padesátých letech 20. století nebo autentické fotografie lékařů vězněných na Mírově, pořízené pomocí čoček z brýlí.

Krejčovská dílna a holírna.

V galerii výtvarného umění jsou instalovány kvalitní obrazy a plastiky jak neznámých autorů z 18. a 19. století, tak i např. obrazy s náboženskými náměty malířů rodiny Havelků, nechybějí díla F. Hoplíčka, H. Šilberského, J. Štipla, J. Podolského, J. Beránka ad. Čtyřicetiletá tradice Klubu přátel výtvarného umění pod vedením prof. Václava Křupky je dokumentována grafikami mnoha významných autorů. Sbíрка výtvarného umění mohelnického muzea byla díky této spolupráci obohacena o poměrně rozsáhlý soubor prací vystavujících umělců. Jedním z posledních přírůstků je i grafický list věnovaný mohelnickému muzeu malířem Vladimírem Komárkem u příležitosti konání autorské výstavy v roce 1998.

Galerie.

Závěr expozice patří historii i současnosti elektrotechnické výroby, představované dnes mohelnickou firmou Siemens, ale také výrobci světlometů a dalšího příslušenství automobilů, firmě HELLA AUTOTECHNIK, a šterkovně a pískovně Kámen Zbraslav v Mohelnici.

V celostátní soutěži **Gloria musealis** v kategorii Muzejní výstava roku 2005 byla nová mohelnická expozice oceněna prvním místem. Tato prestižní cena je nejlepší vizitkou práce jejích tvůrců a současně pozvánkou k návštěvě mohelnického muzea a jeho úspěšné expozice.

V současné době je uvažováno o zřízení nové archeologické expozice prezentující poznatky získané v minulých letech v rozsáhlých archeologických výzkumech. Její příprava a umístění do historických sklepních prostor muzea si vyžádá nemalé náklady a čas.

PaedDr. Zdeněk Doubravský